

А К Т

лісопатологічного обстеження насаджень на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів по дочірньому підприємству "Козятинський райагроліс" Вінницького обласного комунального спеціалізованого лісогосподарського підприємства "Віноблагроліс" (далі ДП "Козятинський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс")

"26" вересня 2025 року

м. Козятин Хмельницького району
Вінницької області

Нами, провідним інженером-лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Тамарою ІВАЦКО (відповідно до листа ВОКСЛП "Віноблагроліс" від "23" вересня 2025 року № 155), директором ДП "Козятинський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс" Андрієм СЕМЕНЮКОМ, майстром лісу ДП "Козятинський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс" Дмитром ІЛЬЧЕНКОМ в період з 24.09.2025 року по 26.09.2025 року проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п. 8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні ДП "Козятинський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс" на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Обстеженням встановлено наступне:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування							категорія лісів	Причини призначення заходів	Орієнтовна інтенсивність проведення заходів, %
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м3 на 1 га			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Козятинська ділянка	1	9	10.9		10.9	8ДЗ2БРС+ЯЗ+ЧШ	60	0.65	1А	23	30	255	3	стовбурові гнилі, трутовики	5
	3	3	9.2		9.2	10ДЗ	53	0.73	1Б	25	30	346	3	стовбурові гнилі, трутовики	5
	3	4	7.8		7.8	10ДЗ+ЧШ	70	0.70	1А	26	32	340	3	стовбурові гнилі, трутовики поперечний рак дуба	5
	3	5	8.2		8.2	6СЗ1ЧШЗДЗ	65	0.60	1А	27	28	290	3	соснові лубоїди, златки	5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Козятинська ділянка	3	7	3.6		3.6	10СЗ+ОС	65	0.75	1	24	24	325	3	соснові лубоїди, златки	5
	18	11	10.3		10.3	8ЯЗ1КЛГ1ВЗШ +ГЗ+БП+ДЗ	55	0.70	1Б	27	32	310	3	халаровий некроз ясена, опеньок (армілярні гнилі)	5
	18	12	2.9		2.9	6ЯЗЗБП1ВЗШ +ТЧ	55	0.60	1А	23	30	220	3	халаровий некроз ясена, опеньок (армілярні гнилі)	5
	18	13	5.7		5.7	7ЯЗЗГЗ+ЧШ +ВЗШ	60	0.75	1А	28	36	345	3	халаровий некроз ясена, опеньок (армілярні гнилі)	5
	18	14	0.9		0.9	4ЯЗЗВЗШ2ЧШ 1ДЗ+ГЗ	60	0.55	1	24	28	180	3	халаровий некроз ясена, опеньок (армілярні гнилі)	5
	26	2	1.4		1.4	5ДЗ5ЯЗ+КЛГ+ЯВ +ЛПД+ВЗШ	75	0.60	1	24	26	283	3	стовбурові гнилі, трутовики, судинний мікоз дуба	5
	29	13	2.4		2.4	6ГЗ2БП2ДЗ	68	0.75	3	18	16	200	3	стовбурові гнилі, трутовики, судинний мікоз дуба	5
	29	14	5.1		5.1	9ГЗ1СЗ+БП +ОС+ДЗ	60	0.80	2	19	16	200	3	стовбурові гнилі, трутовики, судинний мікоз дуба	5
	29	15	5.9		5.9	9ГЗ1БП+ДЗ+КЛГ	60	0.80	2	19	16	200	3	стовбурові гнилі, трутовики, судинний мікоз дуба	5
	30	20	4.0		3.5	7ГЗЗОС+ЧШ	40	0.70	2	17	16	170	3	стовбурові гнилі, трутовики, судинний мікоз дуба	5
	30	21	8.1		8.1	10СЗ+ОС	47	0.70	1Б	25	24	390	3	соснові лубоїди, златки	5
	30	22	10.8		10.8	10СЗ	47	0.65	1Б	23	22	325	3	соснові лубоїди, златки	5
	31	3	25.4		25.4	10ДЗ+ЧШ	105	0.51	2	26	42	241	3	стовбурові гнилі, трутовики, судинний мікоз дуба	5
	31	5	9.7		9.7	7ДЗ2ГЗ1ЧШ +БП+ЛПД	68	0.70	1	25	32	260	3	стовбурові гнилі, трутовики, судинний мікоз дуба	5
	32	1	4.0		4.0	6ГЗЗДЗ1ЯЗ +ВЗШ+БП+ЛПД	73	0.70	2	22	20	270	3	стовбурові гнилі, трутовики, судинний мікоз дуба	5
	32	2	4.2		4.2	10СЗ+ЧШ+КЛГ	55	0.70	1Б	27	26	420	3	соснові лубоїди, златки	5
	32	6	1.8		1.8	9СЗ1БП+ЯЗ+ЧШ	55	0.65	1Б	26	26	350	3	соснові лубоїди, златки	5

32	7	2.2		2.2	4Д36ГЗ+БП	68	0.70	1А	26	36	240	3	стовбурові гнилі, трутовики, судинний мікоз дуба	5
32	12	2.1		2.1	10СЗ	53	0.55	1Б	26	28	300	3	соснові лубоїди, златки	5
32	16	13.6		13.6	9Д31ГЗ	85	0.68	1	27	36	325	3	стовбурові гнилі, трутовики, судинний мікоз дуба	5
35	5	6.1		6.1	10ЯЗ	70	0.45	1	28	36	240	3	халаровий некроз ясена, опеньок (армілярні гнилі)	5
36	30	10.0		10.0	8Д31КЛГ1КЛП +ГЗ+БРС	88	0.67	1	27	36	300	3	стовбурові гнилі, трутовики, судинний мікоз дуба	5
37	1	14.0		14.0	8Д32КЛГ1КЛП	78	0.65	1	25	32	280	3	стовбурові гнилі, трутовики, судинний мікоз дуба	5
37	6	7.9		7.9	9Д31КЛП+КЛГ +ЯЗ+ВЗШ	78	0.65	1	25	32	280	3	стовбурові гнилі, трутовики, судинний мікоз дуба	5
38	6	7.7		7.7	10ЯЗ+ДЗ	90	0.60	1А	30	48	370	3	халаровий некроз ясена, опеньок (армілярні гнилі)	5
41	3	3.3		3.3	7Д33ЯЗ+ЛПД +ОС+ВЗШ	75	0.60	1	26	32	290	3	стовбурові гнилі, трутовики, судинний мікоз дуба	5
Разом ВСР				208.7										
ВСЬОГО ВСР				208.7										

Загальна обстежена площа ДП "Козятинський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс" складає 208.7 га. По причинах призначення заходів (за переважаючим шкідником/хворобою) в загальному по надлісництву:

- соснові лубоїди	38.8 га
- халаровий некроз ясена	27.5 га
- стовбурові гнилі	142.4 га

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Переважаючою причиною розладнання обстежених хвойних деревостанів з головною породою сосна звичайна (СЗ) є діяльність комплексу стовбурових шкідників у видовому складі яких на СЗ провідне місце посідають лубоїди соснові (лубоїд сосновий малий (*Tomicus minor*) та лубоїд сосновий великий (*Tomicus piniperda*), в меншій мірі - короїд вершинний (*Ips acuminatus*) та шестизубий короїд (*Ips sexdentatus*). Насадження пошкоджені сосновими лубоїдами в середньому ступені (до 10%) і характеризуються всиханням групового та поодинокого характеру. Крони дерев ажурні (III та особливо IV категорій стану), приріст знижений, відпад глиці більше норми. Дереву IV категорії стану характеризуються окрім ажурності сильного ступеня, зміною забарвлення глиці до світлих або бурих тонів, суховершинністю (всиханням до 2/3 крони). Сухостійні дерева також відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників (переважно малим та великим сосновими лубоїдами). В наявності дерева V-ї та VI-ї категорій стану групового розміщення (групи невеликі до 3 - 4 дерев).

Також є дерева IV категорії стану зі слідами заселення стовбуровими шкідниками (вхідні та вихідні льотні отвори, бурова мука, під корою характерні для даних видів ходи на звалених деревах). Під деревами сліди життєдіяльності у вигляді "стрижених" пагонів від 3 штук до 5 шт. на м². В наявності також сухостійні дерева, в переважній більшості поодинокого та групового розміщення, які відпрацьовані комплексом златок.

Листяні породи дерев вражені корневими та стовбурними гнилями, які викликаються комплексом різних причин: дерева берези повислої від трутовика справжнього (*Fomes fomentarius*) та бактеріальної водянки, дерева осики від трутовика несправжнього (*Phellinus tremulae*), дерева ясена від халарового некрозу (*Chalara fraxinea*) та опенька осіннього (*Armillaria mellea*), дерева граба від некрозу, дерева дуба звичайного (ДЗ) від пошкоджень судинним мікозом дуба та поперечним раком, тощо.

Листяні породи дерев, що є в складі насаджень, вражені трутовиками, які викликають стовбурові гнилі дуба звичайного (ДЗ), берези повислої (БП), осики (ОС), тополі чорної (ТЧ) : дерева дуба звичайного вражені трутовиком несправжнім дубовим (*Fomitiporia robusta*), дерева берези повислої пошкоджені трутовиком справжнім (*Fomes fomentarius*) та бактеріальною водянкою, дерева осики від трутовика несправжнього (*Phellinus tremulae*), дерева тополі чорної внутрішньостовбуровими гнилями та омелою білою (*Viscum album L.*). Трутові гриби заражають дерева базидіоспорами через обламані гілки, морозобійні тріщини та інші пошкодження стовбурів і гілок. В цілому всихання крон окремих лісоутворюючих порід дерев коливається в межах від 2/3 до 3/4 крон. Дерев ЯЗ вражені халаровим некрозом, опеньком осіннім (*Armillaria mellea (Vahl) P.Kumm.*).

Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Також поодинокі спостерігаються вітровальні, буреломні дерева, дерева з ухилом стовбура більше 30 градусів.

В цілому насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження стовбурових шкідників та хвороб лісу і відносяться до II класу біологічної стійкості.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до «Санітарних правил в лісах України» рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 208,7 га у 2026 році.

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2016 року ДП "Козятинський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс", представленою для лісопатологічного обстеження.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводитимуться силами лісової охорони ДП "Козятинський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс". На момент обстеження роботи по відведенню лісосік до рубки не розпочаті.

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

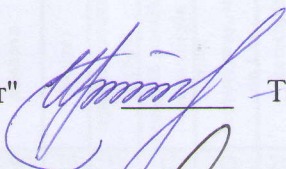
1. Всі виявлені даним обстеженням осередки шкідників та хвороб лісу поставити на облік до Книги обліку шкідників та хвороб лісу.
2. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України, скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Центрально-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.
3. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
4. З метою недопущення появи та розповсюдження стовбурових шкідників та збереження технічних якостей деревини рубки з поліпшення санітарного стану лісів необхідно провести в максимально стислі терміни.
5. Порубкові залишки і неліквідну деревину потрібно подрібнювати або переробляти одночасно із заготівлею, для недопущення розвитку осередків стовбурових шкідників.

Акт складений в чотирьох примірниках:

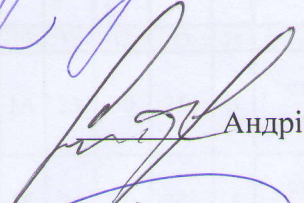
- 1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 2-й - Центрально-Західному міжрегіональному УЛМГ;
- 3-й - ВОКСЛП "Віноблагроліс";
- 4-й - ДП "Козятинський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс".

ПІДПИСИ:

Провідний інженер-лісопатолог сектору
моніторингу стану лісових насаджень філії
"Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист"

 Тамара ІВАЦКО

Директор ДП "Козятинський райагроліс"
ВОКСЛП «Віноблагроліс»

 Андрій СЕМЕНЮК

Майстер лісу ДП "Козятинський райагроліс"
ВОКСЛП "Віноблагроліс"

 Дмитро ІЛЬЧЕНКО